DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 154
din 27 martie 2025

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2) din Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național

Marian Enache — președinte
Mihaela Ciochină — judecător
Cristian Deliorga — judecător
Dimitrie-Bogdan Licu — judecător
Gheorghe Stan — judecător
Livia Doina Stanciu — judecător
Elena-Simina Tănăsescu — judecător
Varga Attila — judecător
Raluca-Alexandra Buterez-Fășie — magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2) din Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național, obiecție formulată de un număr de 37 de senatori aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului S.O.S. România, Alianței pentru Unirea Românilor și Partidului Oamenilor Tineri.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională — Registratura generală cu nr. 1.488 din 28 februarie 2025 și la Registratura jurisdicțională cu nr. 2.354 din 28 februarie 2025 și constituie obiectul Dosarului nr. 802A/2025.

3. Pe rol se află, de asemenea, și soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2) din Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național, obiecție formulată de un număr de 54 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului S.O.S. România, Alianței pentru Unirea Românilor și Partidului Oamenilor Tineri.

4. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională — Registratura generală cu nr. 4.191 din 28 februarie 2025 și la Registratura jurisdicțională cu nr. 2.356 din 28 februarie 2025 și constituie obiectul Dosarului nr. 804A/2025.

5. **În motivarea obiecțiilor de neconstituționalitate**, autorii acesteia arată că Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național pune în discuție aceleași aspecte de neconstituționalitate precum Legea privind desfășurarea pe timp de pace a misiunilor și operațiilor militare pe teritoriul statului român. Cele două acte normative formează o unitate de reglementare, care prezintă în egală măsură elemente de neconstituționalitate, deoarece încalcă principiile consacrate de Constituție privind regimul suveranității, statutul juridic al armatei și al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și regimul apărării patriei, care reprezintă un drept și o obligație ce aparține cetățenilor români.

6. Se susține că, potrivit dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3), România este un stat ce are cinci caracteristici fundamentale, între care se regăsește și cel de stat suveran. Dispozițiile art. 2 din Legea fundamentală prevăd că suveranitatea aparține poporului, care o exercită prin cele două modalități, directă și indirectă, interzicând ca un grup sau o persoană să exercite în nume propriu suveranitatea. Contrar acestor norme constituționale, actul normativ care face obiectul prezentelor sesizări de neconstituționalitate conține dispoziții prin care exercitarea suveranității este încredințată altor subiecte de drept. În acest sens se are în vedere posibilitatea ca, pentru utilizarea spațiului aerian național, să fie întrebuințate și structuri și mijloace militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO. Această posibilitate presupune un transfer de autoritate de la Ministerul Apărării Naționale, prin șeful Statului Major al Apărării, către autoritățile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice, astfel cum prevede art. 7 alin. (3) din legea supusă controlului.

7. Se mai susține că dispozițiile constituționale ale art. 16 alin. (3) teza întâi și ale art. 54 alin. (1) și (2) stabilesc, pe de o parte, că funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare se pot exercita de persoane care au cetățenia română, iar, pe de altă parte, că titularii unor asemenea funcții și demnități se supun obligației de fidelitate față de țară, iar în acest scop depun jurământul prevăzut de lege. Or, potrivit legii criticate care face obiectul prezentelor sesizări, transferul de autoritate se face către structuri și mijloace militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO. Toate aceste subiecte de drept exercită o funcție militară, contrar prevederilor constituționale mai sus menționate, care impun condiția cetățeniei române, obligația de fidelitate și depunerea jurământului.

8. Se arată că apărarea țării reprezintă un drept și o obligație care revin cetățenilor, în condițiile stabilite prin lege organică. Deși textul constituțional face referire la „cetățeni", se apreciază că este vorba despre „cetățenii români", deoarece Constituția nu stabilește drepturi și obligații pentru cetățenii altor state. Or, legea criticată instituie dreptul și obligația de apărare de către cetățenii altor state, contrar dispozițiilor art. 55 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală.

9. Se arată că dispozițiile criticate încalcă prevederile privind rolul Președintelui și al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și rolul armatei, care este subordonată voinței poporului român, întrucât armata va fi subordonată voinței altor popoare, ai căror cetățeni sunt comandanții forțelor militare aliate sau ai autorităților militare aliate.

10. De asemenea, se susține că dispozițiile criticate din legea supusă controlului permit organizarea de activități militare sau paramilitare de către structuri și mijloace specializate ale NATO și ale statelor semnatare NATO, care vor exercita misiuni și operații militare pe teritoriul statului român, cu încălcarea prevederilor art. 118 alin. (4) din Legea fundamentală. Având în vedere această ordine normativă constituțională, în baza principiului loialității constituționale, reglementat de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, se susține că structurile din cadrul Armatei României nu pot fi transferate comandantului forțelor armate străine care conduce o operație militară pe teritoriul statului român, deoarece Statul Major al Apărării nu poate fi subordonat. În caz contrar s-ar ajunge la subminarea capacității de apărare a statului român și la aservirea (ocupația) militară străină, deoarece, conform principiului suveranității naționale, reglementat de dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (1) și ale art. 2, poporul român exercită în mod direct suveranitatea națională, iar orice forță armată străină trebuie să se subordoneze Armatei Române.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecțiile de neconstituționalitate au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere.

12. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că prevederile legale criticate nu aduc atingere dispozițiilor constituționale invocate în sesizare și, în consecință, solicită respingerea obiecțiilor de neconstituționalitate ca neîntemeiate.

13. În primul rând, se invocă neregularitatea modului de sesizare a Curții Constituționale, respectiv lipsa adresei de înaintare a secretarului general al Camerei Parlamentului și se arată că au fost încălcate prevederile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reținând că, potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție, în România, respectarea Constituției și a legilor este obligatorie.

14. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate adusă prevederilor art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23 și ale art. 25 din legea supusă controlului de constituționalitate, prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (3) și ale art. 2 din Constituție, se susține că transferul de autoritate este utilizat în mod uzual, în cadrul NATO, în executarea misiunilor specifice în cadru aliat sau de coaliție. Procedura transferului de autoritate este reglementată în legislația românească încă din anul 2011, în Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român. Art. 11 din actul normativ amintit anterior definește în mod similar transferul de autoritate către un comandant străin sau român, însă stabilește această procedură ca fiind aplicabilă doar în misiuni și operații multinaționale desfășurate în afara teritoriului României. Se reține că această limitare geografică era justificată de realitățile mediului de securitate ale vremurilor la care a fost adoptată legea, iar pentru adaptarea la noile realități este necesar un cadru juridic prin care să se poată asigura principiul comenzii unice în orice situație în care s-ar planifica și executa misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții.

15. Se mai arată că exercitarea comenzii unice nu implică în niciun fel vreo formă de cedare a suveranității niciuneia dintre țările ale căror efective participă la misiunea specifică în discuție. Transferul de autoritate, conform art. 7 alin. (3) din legea criticată, nu implică întreaga armată a României, ci numai anumite elemente naționale din compunerea structurii de forțe a armatei care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național. De asemenea, tot potrivit aceluiași text legal, acest transfer de autoritate nu se efectuează de drept, ci se poate efectua de Ministerul Apărării Naționale, prin Statul Major al Apărării, în funcție de interesele naționale de securitate [potrivit art. 7 alin. (4) din legea criticată] și numai pe o durată determinată și, de asemenea, numai în condițiile legii române și ale tratatelor la care România este parte.

16. În continuare, se susține că acest transfer de autoritate pentru controlul utilizării spațiului aerian național reprezintă de fapt, potrivit art. 2 alin. (1) lit. c) din legea criticată, un transfer de autoritate pentru supravegherea modului de utilizare a spațiului aerian național și dispunerea măsurilor prevăzute de lege pentru restabilirea stării de utilizare autorizată a spațiului aerian național, prevenirea și contracararea riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, a integrității spațiului aerian național și siguranței aeronautice, la adresa vieții și sănătății persoanelor, a patrimoniului, precum și la adresa vieții private și a datelor cu caracter personal. *A fortiori*, potrivit art. 7 alin. (4), Ministerul Apărării Naționale poate dispune încetarea transferului de autoritate, în funcție de interesele naționale de securitate. Nu în ultimul rând, se invocă dispozițiile constituționale ale art. 148 alin. (1) și (2) care prevăd transferul unor atribuții către instituțiile Uniunii Europene, precum și exercitarea în comun cu celelalte state membre a competențelor prevăzute în tratatele constitutive ale Uniunii Europene.

17. Cu privire la critica de neconstituționalitate adusă prevederilor legii supuse controlului de constituționalitate, prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție privind principiul legalității, se reține că și aceasta este neîntemeiată și în dezacord cu jurisprudența Curții Constituționale în materie. În acest sens se arată că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei (a se vedea, spre exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 189 din 2 martie 2006, Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010 sau Decizia Curții Constituționale nr. 26 din 18 ianuarie 2012, Decizia Curții Constituționale nr. 1.358 din 21 octombrie 2010). Se mai arată că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (a se vedea, spre exemplu, Hotărârea din 5 ianuarie 2000, pronunțată în Cauza *Beyeler împotriva Italiei*, Hotărârea din 23 noiembrie 2000, pronunțată în Cauza *Ex-regele Greciei și alții împotriva Greciei*, și Hotărârea din 8 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Fener Rum Patrikligi împotriva Turciei*) s-a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului. Or, prin parcurgerea și interpretarea prevederilor legale criticate se poate observa o succesiune logică a soluțiilor legislative preconizate, precum și realizarea unei armonii interioare a actului normativ; redactarea textului într-un limbaj concis, sobru, clar și precis exclude orice echivoc, gruparea ideilor în funcție de conexiunile și de raportul firesc dintre ele, în cadrul concepției generale a reglementării, fac ca prevederile normative să corespundă tuturor exigențelor de claritate și previzibilitate statuate în jurisprudența Curții Constituționale. Concluzionând, se arată că autorii obiecției nu motivează modalitatea în care este încălcat textul constituțional invocat, iar, în lipsa motivării, Curtea Constituțională nu se poate substitui acestora pentru a complini o cerință imperativă ce ține de legala sa învestire pentru soluționarea obiecțiilor de neconstituționalitate (a se vedea în acest sens Decizia nr. 594 din 15 iulie 2020).

18. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate adusă de autorii sesizării cu referire la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (3) teza întâi și ale art. 54 alin. (1) și (2), în punctul de vedere se susține că, în ceea ce privește condiția deținerii cetățeniei române pentru funcțiile militare, aceasta este circumscrisă ocupării efective a acestora, și nu exercitării pe o perioadă determinată de acțiuni desfășurate în baza unui plan aprobat, aplicabile în cazul deteriorării mediului de securitate internațional sau regional, atunci când există riscuri și amenințări la adresa statului român, așa cum legea dedusă controlului de constituționalitate dispune. Noțiunea de ocupare a funcției militare este dezvoltată la nivel infraconstituțional, potrivit prevederilor art. 4 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, prin definirea situațiilor în care se pot regăsi cadrele militare: acestea se pot afla în activitate, „când ocupă o funcție militară", ori pot fi în rezervă, „când nu ocupă o funcție militară", dar întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru a fi chemate să îndeplinească serviciul militar, sau în retragere, când nu mai pot fi chemate pentru îndeplinirea serviciului militar. Prin urmare, se arată că argumentele prezentate de autorii obiecției de neconstituționalitate nu sunt relevante în speță, întrucât nu au în vedere scopul adoptării actului normativ criticat. Totodată, se apreciază că legea criticată conține suficiente garanții în vederea executării controlului utilizării spațiului aerian național cu respectarea legislației României și a tratatelor internaționale la care România este parte.

19. Referitor la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 54 alin. (1) și (2), se reține că și această

critică este neîntemeiată și se invocă prevederile art. VII din Acordul din 1951 între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, ratificat de România prin Legea nr. 23/1996 pentru ratificarea Acordului dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord și celelalte state participante la Parteneriatul pentru Pace cu privire la statutul forțelor lor și a protocolului adițional, încheiate la Bruxelles la 19 iunie 1995, potrivit cărora forțele unei părți pot fi trimise, pe bază de acord, în misiune pe teritoriul unei alte părți. Prin acest acord a fost stabilit și statutul unor astfel de forțe atunci când se află pe teritoriul unei alte părți.

20. Cu privire la critica de neconstituționalitate adusă de autorii sesizării cu referire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 55 alin. (1), ale art. 80 alin. (1) și ale art. 93 din Constituție, se reține că actul normativ supus controlului de constituționalitate nu îngrădește în niciun fel apărarea țării și îndeplinirea îndatoririlor militare ale cetățenilor români. Dimpotrivă, actul normativ prevede la art. 4, 5 și 6 că instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională iau măsuri de prevenire și contracarare a utilizării neautorizate a spațiului aerian național de către aeronave și vehicule aeriene, în exercitarea atribuțiilor și potrivit responsabilităților și competențelor stabilite prin lege. Utilizarea spațiului aerian de către vehiculele aeriene se face numai în condițiile aprobării sau autorizării emise de autoritățile române cu competențe în acest domeniu, iar în acest sens Ministerul Apărării Naționale organizează și conduce serviciile militare de supraveghere și control al utilizării spațiului aerian național.

21. Referitor la dispozițiile art. 93 din Constituție, în punctul de vedere se arată că prevederile art. 37 din legea criticată dispun că Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază aprobă ordinele comune referitoare la cadrul de cooperare general privind măsurile dispuse în situații de utilizare neautorizată a spațiului aerian național, precum și standardele tehnice și operaționale specifice pentru echipamentele și sistemele necesare implementării măsurilor de protecție.

22. Cu privire la critica de neconstituționalitate adusă de autorii sesizării cu referire la pretinsa încălcare a art. 118 alin. (1) și (4) din Constituție, se arată că art. 4 și 5 din legea dedusă controlului de constituționalitate prevăd măsuri privind controlul utilizării spațiului aerian național, care este efectuat de Ministerul Apărării Naționale și se realizează numai în condițiile aprobării sau autorizării emise de autoritățile române cu competențe în acest sens, în conformitate cu dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 859/2021 pentru aprobarea procedurii de autorizare a zborurilor cu aeronave în spațiul aerian național, cu modificările și completările ulterioare. Totodată, se învederează că la edictarea normelor legale care dispun cu privire la controlul utilizării spațiului aerian național au fost avute în vedere competențele autorităților cu rol în domeniul de referință, prin instituirea regulilor necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă a noului cadru normativ.

23. **Guvernul** apreciază că prevederile legale criticate nu aduc atingere dispozițiilor constituționale invocate în sesizare și, în consecință, solicită respingerea obiecțiilor de neconstituționalitate ca neîntemeiate.

24. Referitor la dispozițiile art. 1 alin. (1) și ale art. 2 din Constituție cu privire la suveranitatea națională, Guvernul invocă Decizia Curții Constituționale nr. 419 din 26 martie 2009, prin care Curtea a reținut că suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum, însă aceasta nu poate fi exercitată într-un mod direct, nemijlocit, la nivel individual, forma de exercitare fiind cea indirectă, mijlocită, prin procedeul alegerii organelor reprezentative. De asemenea, în literatura de specialitate relevantă [Ioan Muraru și Elena Simina Tănăsescu (coord.), „Constituția României. Comentariu pe articole", Ed. C.H. Beck, București, 2019, p. 5] s-a reținut că „suveranitatea și independența României își găsesc și trebuie să își găsească garanțiile în economia românească, în existența forțelor armate, în capacitatea de apărare a țării. Totodată, se constituie în puternice garanții eficiente pentru suveranitatea și independența statelor în general și, prin urmare, și pentru România climatul internațional de cooperare și securitate, organismele internaționale precum ONU, Consiliul Europei, Uniunea Europeană, NATO și altele la care participă și țara noastră".

25. În ceea ce privește pretinsa încălcare a art. 16 alin. (3) teza întâi, a art. 54 alin. (1) și (2), a art. 55 alin. (1), a art. 80 alin. (1), a art. 92, a art. 93, a art. 118 alin. (1) și (4) și a art. 119 din Constituție, se susține că, având în vedere aderarea României la Tratatul Atlanticului de Nord, și faptul că, prin Legea nr. 362/2004, România a aderat la Acordul dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, precum și la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952, posibilitatea de a exista misiuni pe teritoriul altor state semnatare ale acordului există deja în legislația României. În acest sens se invocă prevederile din preambulul acordului între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor. De asemenea, cu privire la transferul de autoritate, în lucrarea de specialitate antereferită se reține că „Constituția României nu cuprinde un articol cu valoare de dispoziție generală prin care să se poată afecta un transfer de atribuții specifice suveranității statale în favoarea unor organizații internaționale (precum art. 24 din Constituția Germaniei sau art. 93 și art. 94 din Constituția Spaniei) și nici o clauză care să facă posibilă ratificarea unor tratate internaționale de natură politică (precum art. 80 din Constituția Italiei). (...) Constituantul român a preferat însă procedeul nominalizării directe a organizației internaționale vizate, pentru aderarea la care a prevăzut proceduri originale, grupate în cadrul unui titlu special al legii fundamentale, în ideea de a sublinia importanța pe care statul român o atașează participării sale la astfel de structuri internaționale, prin care urmărește asigurarea securității și creșterea capacității sale de apărare". Nu în ultimul rând, se invocă considerentele de la paragrafele 38 și 39 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 5 octombrie 2024.

26. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

27. Având în vedere că obiectul celor două sesizări îl constituie dispozițiile aceluiași act normativ, în temeiul art. 14 din Legea nr. 47/1992, coroborat cu art. 139 din Codul de procedură civilă, plenul Curții Constituționale a dispus, din oficiu, conexarea Dosarului nr. 804A/2025 la Dosarul nr. 802A/2025, care a fost primul înregistrat.

CURTEA,

examinând obiecțiile de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

28. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum este menționat în actele de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2)

din Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național. Aceste din urmă dispoziții au următorul conținut:

— Art. 7 alin. (2) și (3): *(2) Pentru exercitarea controlului utilizării spațiului aerian național, alături de structuri și mijloace militare specializate naționale, pot fi întrebuințate structuri și mijloace militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO.*

(3) Ministerul Apărării Naționale, prin Statul Major al Apărării, poate efectua transferul de autoritate către autoritățile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice asupra elementelor naționale din compunerea structurii de forțe a armatei care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național, în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții, pe o durată determinată, în condițiile legii române și ale tratatelor la care România este parte.";

— Art. 23: „*Măsurile prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1)-(3) sunt luate de structurile din instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și de structurile forțelor statelor aliate și partenere, în condițiile tratatelor la care România este parte și a înțelegerilor tehnice încheiate în acest sens, cu respectarea legislației române.*";

— Art. 25: „*Pentru aplicarea măsurilor prevăzute în prezentul capitol, se utilizează armamentul din dotare, dispozitivele și echipamentele operate de structurile prevăzute la art. 23.*";

— Art. 26 alin. (1) și (2): „*(1) Vehiculul aerian care intră în spațiul aerian național poate fi distrus de mijloacele de apărare aeriană, inclusiv cele de apărare aeriană cu baza la suprafață, naționale și/sau aliate ori partenere.*

(2) Forțele și mijloacele aeriene aparținând statelor aliate sau partenere pot participa la măsura prevăzută la alin. (1), în conformitate cu tratatele de apărare colectivă la care România este parte sau potrivit tratatelor bilaterale privind acordarea reciprocă de garanții de securitate."

29. Textele constituționale invocate în susținerea obiecțiilor de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (1) care consacră statul național, suveran, independent, unitar și indivizibil, ale art. 1 alin. (5) privind principiul loialității constituționale, ale art. 2 privind suveranitatea, ale art. 16 alin. (3) fraza întâi potrivit cărora funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenie română și domiciliul în țară, ale art. 54 referitoare la fidelitatea față de țară, ale art. 55 alin. (1) și (2) privind apărarea țării, ale art. 80 alin. (1) privind rolul Președintelui României, ale art. 90 privind referendumul, ale art. 92 referitoare la atribuțiile Președintelui României în domeniul apărării, ale art. 93 privind instituirea stării de asediu sau a stării de urgență, ale art. 118 alin. (1) și (4) referitoare la forțele armate și ale art. 119 privind Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

30. Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate a obiecției de neconstituționalitate, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, cât și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38, și Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

31. Sub aspectul legalității sesizării, Curtea constată că, deși sesizările de neconstituționalitate formulate de un număr de 37 de senatori aparținând grupurilor parlamentare ale S.O.S. România, Partidului Oamenilor Tineri și Alianței pentru Unirea Românilor, respectiv de un număr de 54 de deputați aparținând acelorași grupuri parlamentare au fost depuse direct la Curtea Constituțională, contrar art. 15 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*Sesizarea făcută de parlamentari se trimite Curții Constituționale în ziua primirii ei, de către secretarul general al Camerei respective*", aceasta nu este o cauză de inadmisibilitate, ci una de neregularitate (a se vedea, *ad similis*, Decizia Curții Constituționale nr. 305 din 12 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 20 martie 2008, Decizia nr. 729 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 480 din 12 iulie 2012, Decizia nr. 732 din 10 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 480 din 12 iulie 2012, Decizia nr. 735 din 24 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2012, și Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 3 octombrie 2012). În consecință, instanța de control constituțional a fost legal învestită cu prezentele obiecții de neconstituționalitate.

32. Curtea constată că obiecțiile de neconstituționalitate îndeplinesc condiția de admisibilitate, prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât au fost formulate de un număr de 37 de senatori aparținând grupurilor parlamentare ale S.O.S. România, Partidului Oamenilor Tineri și Alianței pentru Unirea Românilor, respectiv de un număr de 54 de deputați aparținând acelorași grupuri parlamentare.

33. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

34. Din coroborarea informațiilor cuprinse în fișele legislative publicate pe paginile celor două Camere ale Parlamentului, rezultă că Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național (denumită în continuare „*Legea*") a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în data de 19 februarie 2025, după care a fost trimisă Senatului, care a adoptat-o, în calitate de Cameră decizională, la data de 26 februarie 2025. La aceeași dată, Legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, la data de 28 februarie 2025 au fost formulate prezentele obiecții de neconstituționalitate, iar la data de 3 martie 2025 a fost trimisă Președintelui României pentru promulgare.

35. Luând act de faptul că obiecțiile de neconstituționalitate au fost formulate în interiorul termenului de 5 zile prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea urmează să constate că obiecțiile de neconstituționalitate sunt admisibile sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70, prima ipoteză).

36. Sub aspectul obiectului sesizărilor, Curtea reține că acestea vizează dispoziții dintr-o lege care nu a fost încă promulgată, astfel că pot forma obiectul controlului de

constituționalitate prevăzut de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție.

37. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecțiile de neconstituționalitate.

38. Curtea constată că autorii obiecției apreciază că dispozițiile art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2) din Lege permit exercitarea suveranității de către alte subiecte de drept, neprevăzute de Constituție, ca urmare (i) a transferului de autoritate către autoritățile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice asupra elementelor naționale din compunerea de forțe a armatei, care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național, (ii) a faptului că structurile forțelor aliate și partenere pot lua măsurile prevăzute de art. 21 și de art. 22 alin. (1)-(3) din Lege, cu privire la sistemele de aeronave și aeronavele fără pilot la bord, (iii) a faptului că structurile forțelor aliate și partenere pot participa la acțiunile prevăzute de art. 26 alin. (1) din Lege împotriva vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național sau (iv) a faptului că armata nu va mai fi subordonată voinței poporului român, ci voinței altor popoare ori (v) a interdicției de a organiza activități militare sau paramilitare în afara unei autorități statale.

39. Plecând de la aceste premise, Curtea observă că art. 118 din Constituție prevede că *„(1) Armata este subordonată exclusiv voinței poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale. În condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care România este parte, armata contribuie la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară și participă la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii. (...) (3) Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și celorlalte componente ale forțelor armate stabilite potrivit legii. (...) (5) Pe teritoriul României pot intra, staționa, desfășura operațiuni sau trece trupe străine numai în condițiile legii sau ale tratatelor internaționale la care România este parte."* Revizuirea Constituției în anul 2003, prin modificarea alin. (1), (3) și (5) ale art. 118, a legitimat noi funcții ale armatei, care, în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care România este parte, contribuie la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară și participă la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii. Prevederile alin. (3) al art. 118 din Legea fundamentală generalizează această funcție la toate componentele forțelor armate, iar alin. (5) al aceluiași articol introduce restricții privitoare la trupele străine în raport cu teritoriul român. Dispozițiile acestui din urmă alineat interzic trupelor străine să intre, să staționeze, să desfășoare operațiuni sau să treacă pe teritoriul României fără respectarea condițiilor stabilite de lege.

40. În acest context, Curtea observă că aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord, prin Legea nr. 22/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 15 septembrie 2004, a avut ca urmare adaptarea funcțiilor forțelor armate la noua paradigmă a apărării colective și menținerii păcii și securității în coordonatele stabilite de textul acestui tratat și de dispozițiile Legii fundamentale.

41. De asemenea, Curtea reține că, în virtutea aderării României la Tratatul Atlanticului de Nord, Legea nr. 257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 273 din 25 mai 2001, care reprezenta cadrul legal pentru modul de acțiune împotriva aeronavelor ce utilizau neautorizat spațiul aerian al României, a fost modificată prin Legea nr. 461/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1057 din 15 noiembrie 2004, în sensul integrării spațiului aerian național în cel al Alianței și conectării la Sistemul de Apărare Aeriană Integrată Extinsă. Prin soluțiile legislative astfel promovate s-a dorit crearea cadrului juridic pentru cooperarea forțelor aeriene române cu cele ale NATO, în vederea menținerii siguranței spațiului aerian.

42. În același context, Curtea reține că, prin Legea nr. 22/2004 pentru aderarea României la Tratatul Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 3 martie 2004, și Legea nr. 362/2004 pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, și la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 15 septembrie 2004, statul român și-a asumat, alături de aliații săi, obligații în vederea apărării colective.

43. Totodată, Curtea reține că dispozițiile art. 7 alin. (1) din Lege, reluând dispozițiile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 257/2001, stabilesc că, în scopul apărării colective, spațiul aerian național este integrat în spațiul aerian al NATO, în conformitate cu tratatele la care România este parte. Art. 7 alin. (2) din Lege reglementează posibilitatea de a întrebuința structuri și mijloace militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO pentru apărarea colectivă a spațiului aerian, în acord cu exigențele care decurg din dispozițiile art. 149 din Constituție.

44. În continuare, cu privire la susținerea potrivit căreia exercitarea suveranității de către alte subiecte de drept decât cele prevăzute de Constituție, din perspectiva participării și luării de măsuri de către autoritățile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice/structurile forțelor statelor aliate și partenere pentru controlul aerian național, Curtea învederează că aceasta trebuie analizată în contextul obligațiilor asumate de România în calitatea sa de stat membru al NATO. Curtea reține că aderarea la NATO presupune atât transferul unor atribute, cât și exercitarea în comun a unor competențe cu statele componente, aspect care nu afectează suveranitatea țării, ci, dimpotrivă, asigură realizarea ei la un nivel superior, în folosul tuturor statelor membre NATO.

45. În acest sens, art. 7 alin. (3) din Lege prevede că *„Ministerul Apărării Naționale, prin Statul Major al Apărării, poate efectua transferul de autoritate către autoritățile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice asupra elementelor naționale din compunerea structurii de forțe a armatei care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național, în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții, pe o durată determinată, în condițiile legii române și ale tratatelor la care România este parte"*. Curtea reține că noțiunea de *„transfer de autoritate"* în domeniul apărării colective a spațiului aerian se regăsește și în Legea nr. 257/2001, care prevede la art. 5 alin. (2) că, *„În condițiile apărării colective a spațiului aerian al NATO, conducerea elementelor naționale ale serviciului poliție aeriană poate fi delegată de Ministerul Apărării Naționale structurilor specializate ale Alianței, prin transfer de autoritate"*.

46. De asemenea, această noțiune este reglementată și în art. 8 alin. (5) din Legea nr. 291/2007, care stabilește că *„Structurile Ministerului Apărării Naționale pot lua în subordine și pot ordona misiuni forțelor armate străine staționate pe teritoriul României, în condițiile art. 4 și 5, în limitele stabilite prin transferul de autoritate și înțelegerile încheiate de către Ministerul Apărării Naționale cu reprezentanții autorizați ai părții trimițătoare"*. Nu în ultimul rând, Curtea observă că *„transferul de*

autoritate" este prevăzut și în art. 11 din Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 17 iunie 2011.

47. Așa fiind, cadrul normativ incident relevă faptul că transferul de autoritate are loc atât în sensul transmiterii autorității către structurile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice, cât și în sensul preluării de către structurile Ministerului Apărării Naționale a autorității asupra forțelor armate străine staționate pe teritoriul României, acțiuni care asigură obiectivul apărării colective.

48. Totodată, Curtea reține că, potrivit art. 23 din legea criticată, măsurile prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1)-(3) din aceasta (care privesc aeronavele și sistemele de aeronave, fără pilot la bord) sunt luate de structurile din instituțiile care fac parte din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională și de structurile forțelor statelor aliate și partenere. Prin urmare, Curtea constată că reglementarea unei competențe partajate sub acest aspect, în condiții stricte (*„în condițiile tratatelor la care România este parte și a înțelegerilor tehnice încheiate în acest sens, cu respectarea legislației române"*), nu aduce atingere exercițiului suveranității, în măsura în care constituie o modalitate de apărare a spațiului aerian național, care este integrat în spațiul aerian al NATO. În acest sens, potrivit art. 25 din Lege, pentru aplicarea măsurilor prevăzute în capitolul IV din Lege se utilizează armamentul din dotare, dispozitivele și echipamentele operate de structurile prevăzute la art. 23 din Lege.

49. De altfel, Curtea observă că posibilitatea de acțiune a forțelor și mijloacelor aeriene aparținând altor state membre NATO împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian național era prevăzută și de art. 11 alin. (5) din Legea nr. 257/2001.

50. În același fel, soluția normativă cuprinsă în art. 26 alin. (1) și (2) din Lege vizează modul de acțiune împotriva vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național, stabilind posibilitatea forțelor și mijloacelor aeriene aparținând statelor aliate sau partenere de a acționa împotriva acestor vehicule. Și în această ipoteză, legea a stabilit condiții stricte și clare de acțiune a forțelor și mijloacelor aparținând statelor aliate sau partenere, care se realizează *„în conformitate cu tratatele de apărare colectivă la care România este parte sau potrivit tratatelor bilaterale privind acordarea reciprocă de garanții de securitate"*.

51. De asemenea, Curtea reține că legea a instituit un control strict asupra modalităților de aprobare a executării măsurilor împotriva aeronavelor, sistemelor de aeronave fără pilot la bord și vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național. Astfel, potrivit art. 28 și art. 29 din Lege, competența de aprobare a executării măsurilor aparține Consiliului Suprem de Apărare a Țării, comandanților/șefilor structurilor stabilite prin ordin sau decizie, după caz, conducătorilor instituțiilor din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și persoanelor autorizate prin documentele de planificare NATO. Potrivit art. 28 alin. (1) și (3) din Lege, dreptul de a ordona sau de a aproba măsurile prevăzute în art. 26 din Lege, precum și procedura de informare asupra dispunerii acestor măsuri îl au persoanele cu drept de decizie stabilite prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

52. Așadar, Curtea constată că *„transferul de autoritate"* are în vedere predarea/preluarea controlului și comenzii doar asupra elementelor naționale din compunerea structurii de forțe a armatei care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național, în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții, și nu asupra întregii armate, și doar în condițiile strict prevăzute de normă (*„pe o durată determinată, în condițiile legii române și ale tratatelor la care România este parte"*), care nu are semnificația *„încredințării exercițiului suveranității altor subiecte de drept"*, astfel cum susțin autorii sesizării.

53. În acest context, Curtea reamintește că spațiul aerian național este integrat în spațiul aerian al NATO și că apărarea se realizează în comun cu statele aliate sau partenere, așa încât constată că dispozițiile art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2) din Lege nu aduc atingere prevederilor art. 2 din Constituție.

54. Cât privește invocarea de către autorii obiecțiilor a dispozițiilor constituționale referitoare la Președintele României, deși aceștia nu formulează în concret o critică prin raportare la vreuna dintre dispozițiile supuse controlului, Curtea observă că prevederile art. 80 din Constituție prevăd că Președintele României reprezintă statul român și este garantul independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării. Totodată, Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. De asemenea, Curtea reține că art. 80 alin. (1) din Constituție nu trebuie interpretat restrictiv, ci în spiritul Constituției, respectiv coroborat cu art. 92, care la alin. (1) prevede că *„(1) Președintele României este comandantul forțelor armate și îndeplinește funcția de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării"*, cu art. 93 și cu art. 149 în virtutea căruia este stabilit cadrul normativ cu privire la participarea României la sistemul de apărare colectivă. Calitatea Președintelui de comandant al forțelor armate decurge din rolul constituțional de garant al independenței și integrității teritoriale a statului român, iar în îndeplinirea acestui rol Constituția a conferit Președintelui României o serie de atribuții în domeniul apărării naționale, ceea ce are ca finalitate garantarea suveranității naționale, a independenței și unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale.

55. Totodată, Curtea reține că susținerea potrivit căreia dispozițiile criticate din Lege încalcă și interdicțiile expres consacrate de art. 118 alin. (4) din Constituție este neîntemeiată, câtă vreme legea criticată nu reglementează vreo soluție legislativă cu privire la organizarea de activități militare sau paramilitare, distincte de forțele armate regulate, care nu se integrează în sistemul național de apărare al României ori al structurilor și mijloacelor militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO/autorităților militare desemnate. În acest sens, Curtea arată că dispozițiile criticate fac referire la *„structuri și mijloace militare specializate NATO și ale statelor membre NATO"*, *„structuri și mijloace militare specializate naționale"*, *„autorități militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice"*, respectiv *„structurile din instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională"*.

56. De asemenea, Curtea constată că susținerea referitoare la încălcarea principiului loialității constituționale, formulată din perspectiva faptului că dispozițiile criticate, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție, reglementează că elemente naționale din compunerea structurii de forțe a armatei pot fi transferate către structuri și mijloace specializate ale NATO și ale statelor semnatare NATO, cu toate că Statul Major al Apărării nu poate fi subordonat, este neîntemeiată.

57. Curtea reține că principiul loialității constituționale — fără consacrare constituțională expresă, dar a cărui importanță în cadrul mecanismelor inerente statului de drept a fost relevată printr-o jurisprudență constantă a instanței constituționale, este invocat din perspectiva inițierii de către Guvern a proiectului Legii privind controlul utilizării spațiului aerian național, în cadrul căruia a fost promovată soluția normativă referitoare la transferul de autoritate, care îi nemulțumește pe autorii sesizării.

58. Potrivit jurisprudenței Curții referitoare la încălcarea de către Guvern a principiului loialității constituționale în procedura de legiferare, aceasta are loc atunci când Guvernul apelează incorect sau discreționar la procedura delegării legislative (Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, sau Decizia nr. 240 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 12 iunie 2020) ori, eventual, la cea a angajării răspunderii sale în fața Parlamentului (Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010). Critica de neconstituționalitate cu privire la încălcarea de către Guvern a principiului loialității constituționale în ipoteza inițierii unui proiect de lege nu poate fi susținută, Guvernul fiind liber, în virtutea dreptului său la inițiativă legislativă, să propună Parlamentului orice soluție legislativă pe care o consideră oportună, iar Parlamentul, ca exponent al puterii legislative, să aprobe sau să respingă inițiativa legislativă cu care a fost învestit. Prin urmare, nu există un principiu al loialității constituționale a inițiatorului unei legi față de prevederile legii anterioare în sens de intangibilitate a conținutului normativ al acesteia, esența actului de legiferare fiind aceea de a aduce o modificare/completare legii deja aflate în vigoare. De asemenea, dispozițiile derogatorii sau speciale au, la rândul lor, menirea de a limita sfera de acțiune a normei-cadru/generale. Ca atare, Curtea reiterează că principiul loialității constituționale nu este încălcat atunci când prin soluțiile legislative propuse sunt respectate competențele constituționale ale autorităților publice. Prin urmare, sub acest aspect, dispozițiile criticate nu încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție (a se vedea, în același sens, Decizia nr. 187 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 7 mai 2021, paragraful 51).

59. Totodată, Curtea constată că susținerile formulate, prin raportare la art. 16 alin. (3) fraza întâi, art. 54 și art. 55 alin. (1) și (2) din Constituție, în sensul că, în condițiile transferului de autoritate către structurile și mijloacele militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO, aceste subiecte de drept exercită o funcție militară, contrar prevederilor constituționale invocate, care impun condiția cetățeniei române, obligația de fidelitate față de statul român, de depunere a jurământului, precum și obligația de apărare a țării, sunt neîntemeiate.

60. Curtea reamintește că *„transferul de autoritate"*, reglementat de dispozițiile criticate, are în vedere o acțiune de predare/preluare a controlului și comenzii de către autoritățile militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice asupra elementelor naționale din compunerea structurii de forțe a armatei care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național, în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții, în condițiile strict prevăzute de normă, iar nu încadrarea într-o funcție militară în sistemul Ministerului Apărării Naționale. Curtea reține că accesul în profesia de cadru militar, precum și evoluția ulterioară pe treptele ierarhiei militare au la bază principiile și normele cuprinse în Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 20 iulie 1995. În aplicarea dispozițiilor legii precitate, pentru cadrele militare ale Ministerului Apărării Naționale se elaborează Ghidul carierei militare, aprobat prin hotărâre a Guvernului, iar pentru structurile militare ale Ministerului Afacerilor Interne se elaborează ghiduri ale carierei specifice fiecărei arme, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului. Curtea reține, totodată, că dispozițiile constituționale invocate de autorii sesizărilor sunt transpuse în legislația infraconstituțională, art. 8 din Legea nr. 80/1995 stabilind printre îndatoririle principale ale cadrelor militare, încadrate în structurile militare ale Ministerului Apărării Naționale ori ale Ministerului Afacerilor Interne, să fie loiale și devotate statului român și forțelor sale armate, să lupte pentru apărarea României, la nevoie până la sacrificiul vieții, să respecte și să apere valorile democrației constituționale; să respecte jurământul militar și prevederile regulamentelor militare, să execute întocmai și la timp ordinele comandanților și ale șefilor, fiind responsabile de modul în care îndeplinesc misiunile ce le sunt încredințate; să prețuiască onoarea și gloria de luptă ale forțelor armate ale României, ale armei și unității din care fac parte, precum și demnitatea gradului și a uniformei militare pe care le poartă.

61. Cu toate acestea, Curtea constată că îndatoririle, drepturile și libertățile cadrelor militare, stabilite în Statutul cadrelor militare ori în alte legi, în acord cu Constituția, incumbă doar cadrelor militare în activitate, încadrate în structurile militare ale Ministerului Apărării Naționale, iar nu structurilor și mijloacelor militare specializate ale NATO ori autorităților militare desemnate ale Alianței Nord-Atlantice. Acestea participă, în cadru aliat sau de coaliție, la controlul spațiului aerian, în condițiile legii române și ale tratatelor la care România este parte.

62. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiate, obiecțiile de neconstituționalitate formulate de un număr de 37 de senatori, precum și de un număr de 54 de deputați și constată că dispozițiile art. 7 alin. (2) și (3), ale art. 23, ale art. 25 și ale art. 26 alin. (1) și (2) din Legea privind controlul utilizării spațiului aerian național sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 martie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Raluca-Alexandra Buterez-Fășie